

Nr 308.

Av herr **Andersson** i Björkäng m. fl., *angående export av avels- och brukshästar.*

Antalet hästar i vårt land har under de senaste tio åren undergått en mycket snabb minskning. År 1937 funnos i Sverige 633 000 hästar och för närvarande ca 415 000. Denna minskning kan i och för sig synas tillfredsställande, då den hitintills till väsentliga delar betingats av rationaliseringssträvandena inom lantbruket, men tendenserna till fortsatt nedgång i hästbeståndet inge samtidigt anledning till farhågor för framtiden.

En undersökning, som utförts inom jordbrukets utredningsinstitut, visar att nedgången i häststammen genom de redan nu inträffade förändringarna inom denna kommer, under i övrigt samma marknadsbetingelser, att fortsätta i hastig takt även under de närmast kommande fem till tio åren. Av utredningen framgår bl. a., att antalet betäckta ston sjunkit från ca 86 000 år 1938 till 22 000 år 1950 och fölkullarnas antal från ca 53 000 år 1939 till ca 14 000 i år. 16 procent av antalet födda föl slaktades år 1946 och ca 18 procent under åren 1947—1950 mot normalt 3 procent tidigare. Allt har bidragit till att hästarnas åldersfördelning genomgripande förändrats. Medan åldersgruppen 1—6 år utgjorde 42 procent av beståndet 1944 var det år 1950 blott 25 procent. Åldrarna 10—15 år däremot stego från 24 procent till 39 procent 1950. Denna åldersförskjutning predisponerar till en fortsatt nedgång i häststammen genom att de yngre åldersgrupperna, ur vilka fölstona rekryteras, minska så att tendensen till låga fölkullar fortsätter.

Om man utgår ifrån att fölstona, i likhet med vad som var fallet under femårsperioden 1946—1950, utgör 6,8 procent av häststammen under åren 1951—1955, skulle hästbeståndet år 1955 gått ner till ca 333 000 djur, varav ca 9 000 föl; detta under förutsättning av en normal avgång genom slakt och självdöd på ca 10 procent per år. År 1960 skulle häststammen efter likartade beräkningsgrunder vara nere i ca 240 000 djur.

Det torde vara uppenbart, att en så kraftig minskning av vårt hästbestånd skulle komma att medföra högst allvarliga konsekvenser för såväl jordbruket som landet i dess helhet. Redan vid nuvarande hästbestånd har en viss brist på yngre draghästar gjort sig gällande, och för skogsbruket har på sina ställen behovet av dragare icke kunnat fyllas. I händelse av landets avspärrning med därav betingad ransonering av fasta och flytande drivmedel skulle jordbruksdriften allvarligt försvåras. I händelse av mo-

bilisering av landets krigsmakt skulle tillgången på dragare inom jordbruket och skogsbruket ytterligare minskas utan att likväl krigsmaktens behov av dragare skulle kunna täckas. Fördenskull synes den nu pågående utvecklingen inom detta område vara ägnad att ingiva de allvarligaste betänkligheter, och varje åtgärd som kan synas ägnad att främja hästaveln bör snarast möjligt prövas. I avvaktan på den utredning, som föregående år av Kungl. Maj:t tillsattes för att närmare utreda de frågor, som här helt allmänt berörts, och föreslå lämpliga åtgärder för att trygga ett tillräckligt hästbestånd för landet i framtiden, synes likväl redan i dag en åtgärd böra vidtagas för att i någon mån stimulera hästaveln. Orsakerna till den minskade hästaveln äro bl. a. att söka i svårigheterna att på hemmarknaden finna avsättning för djuren till nöjaktiga priser. Under de senaste åren ha samtidigt försörjningsmyndigheterna av beredskapsskäl ställt sig avvisande till en export av hästar. Som tydligt framgår av ovan angivna siffror rörande utvecklingen av hästbeståndet kan en sådan motivering endast äga giltighet då det gäller den omedelbara beredskapen och tager icke hänsyn till den fortsatta utvecklingen av landets hästbestånd och därmed landets beredskapsresurser inom även en helt kort tidrymd. En viss export, låt vara av en till en början relativt ringa omfattning, skulle otvivelaktigt vara ägnad att hos hästägarna öka intresset för avelsarbetet och borde fördenskull medgivas snarast möjligt utan avvaktande av kommande utredningsresultat.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att frågan om medgivande av viss export från och med innevarande år av avels- och brukshästar måtte upptagas till omedelbar prövning.

Stockholm den 24 januari 1952.

Karl Andersson

i Björkäng.

Per Persson

i Norrby.

Harald Johnsson

i Skoglösa.

Gunnar Larsson

i Luttra.